

สภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
เขตการศึกษา 11

นายศิริ รัชวาลย์ปรีชา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำถามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-645-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016717

1 10209610

STATE AND PROBLEMS OF ADMINISTRATION
OF DISTRICT EDUCATION OFFICERS,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Mr. Siri Chachvalprycha

A Thesis Submitted in Partial Fullillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

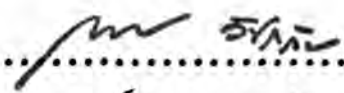
1987

ISBN 974-577-645-9

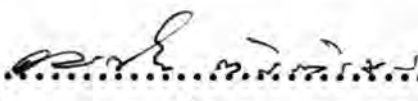
หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 11
 โดย   นายศิริ ชัชวาลย์ปรีชา
 ภาควิชา   บริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันทิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันทิเมธ)

.... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

ศิริ ชัชวาลย์ปรีชา : สภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา
 11 (STATE AND PROBLEMS OF ADMINISTRATION OF DISTRICT EDUCATION
 OFFICERS, EDUCATIONAL REGION ELEVEN) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อมรชัย ดันติเมธ,
 261 หน้า. ISBN 974-577-645-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ
 เขตการศึกษา 11

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่
 ตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภอ จัดแผนภูมิการบริหารงาน จัดป้ายนิเทศและป้ายนัดหมาย ให้คำปรึกษาแก่บุคคล
 และหน่วยงานต่าง ๆ จัดประชุมประจำเดือน เพื่อชี้แจงและนิเทศงาน จัดทำทะเบียนวัด จัดถวายความรู้
 แก่พระภิกษุสามเณร ออกตรวจและนิเทศงานการศึกษาออกโรงเรียนและโรงเรียนเอกชน จัดรวบรวมข้อมูล
 ทางการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงาน และแผนพัฒนาการศึกษา จัดแข่งขันกีฬานักเรียน
 เยาวชน และประชาชนประจำปี

2. ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า

2.1 งานบริหารทั่วไปมีปัญหา คือ สถานที่คับแคบ มีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อ
 วัสดุมาใช้จัดสำนักงาน บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดสำนักงาน การจัดข้อมูลและเอกสาร
 ไม่เป็นระบบ ขาดวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตเอกสาร ประชาสัมพันธ์ งานพระธรรมทูตไม่มีงบประมาณ
 สนับสนุนการอนุญาตให้สร้างและตั้งวัดล่าช้า งบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ และค่าใช้สอย จัดสรรให้ไม่เพียงพอ

2.2 งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา มีปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการ
 ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีงบประมาณดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้
 ในแผนปฏิบัติการ อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาไม่ชัดเจน โครงสร้าง
 การบริหาร เป็นอุปสรรคต่อการติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอ การเบิกจ่ายงบประมาณสนับสนุนการแข่งขัน
 กีฬาล่าช้า

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

SIRI CHACHVALPRYCHA : STATE AND PROBLEMS OF ADMINISTRATION OF
DISTRICT EDUCATION OFFICERS, EDUCATIONAL REGION ELEVEN, THESIS ADVISOR
: ASST. PROF. AMORNCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 261 PP. ISBN 974-577-645-9

The purpose of this study were to study the state and problems of
administration of district education officers, Educational Region Eleven.

The findings were as follows:

1. According to the state of administration of district education
officers the findings indicated that most district education offices located
within the district offices, there were administrative structure charts,
information and appointment boards were provided. Counseling services also
were provided for both individuals and organizations. Monthly meetings were
organized for informing and supervising, temple recording and giving knowledge
to monks and novices were other services provided. furthermore other services
included non-formal education and private education supervision, educational
information gathering, operational planning, work scheduling educational
development planning, and the annual sport arrangement for students and
public.

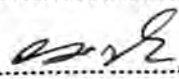
2. Concerning the problems of administration of district education
officers the findings revealed that:

2.1 with regards to general administration, problems were
inappropriate space, insufficient budget for office materials, lack of
qualified personnel for office management, informations and documents were
unorganized, inadequate materials and equipments for public relation documents
producing. lack of supporting budget for regions promotion, late permission
for temples construction, and insufficient budget for materials, equipments
and operation.

2.2 according to academic and activity task the problems were
lack of qualified personnel for data gathering and academic work, insufficient
budget for project implementation, the uncleared of educational district
officers' authority as related to educational institutions, follow-up task of
the district officers the insufficient due to administrative structure, and
the inconvenience in sport promoting budget.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการบริหารงานศึกษาธิการอำเภอ
เขตการศึกษา 11" ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
อมรชัย คันทิเมธ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้การช่วยเหลือตั้งแต่
เริ่มช่วยการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่าง
ละเอียดทุกชั้นตอน จนกระทั่งเสร็จสิ้นการทำวิทยานิพนธ์โดยสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวิวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก
ที่ให้คำปรึกษาแนะนำผู้ตลอดเวลา

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไต่กรูณา ตรวจสอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
และแบบศึกษาเอกสารที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
นายไพมูลย์ เสียงก้อง ผู้อำนวยกองกอนนิตการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายบุญจันทร์ บัวหุ้ง ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11 นายวิมาน วรรณคำ
ศึกษาธิการอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และนายสุชุม มูลเมือง นักวิชาการ
ศึกษา กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย
ครั้งนี้

ขอขอบคุณ ศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 11 ในการตอบแบบสอบถาม
ให้สัมภาษณ์ และให้เอกสารต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูล

บุคคลสำคัญสำหรับผู้วิจัยที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์โดยตลอดมา คือ
คุณพี่รยา ศิริรินทร์า ภัททิรา ชัชวาลย์ปรีชา

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงขอขอบคุณ
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
/ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
/ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
/ ขอบเขตของการวิจัย	7
/ ประโยชน์ของการวิจัย	8
/ คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	9
/ วิธีดำเนินการวิจัย	10
/ ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
/ การบริหารการศึกษา	14
/ การบริหาร	15
/ งานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	16
/ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	24
/ หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอ	26
/ งานบริหารทั่วไป	34
/ งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา	40
/ ปัญหาในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์	60
/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	67
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	67
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	67
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล	71
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ..	73
	วิธีวิเคราะห์และการเสนอข้อมูล	73
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	183
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	183
	วิธีดำเนินการวิจัย	183
	สรุปผลการวิจัย	184
	อภิปรายผลการวิจัย	191
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	203
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	203
	บรรณานุกรม	204
	ภาคผนวก	211
	ประวัติผู้เขียน	261

สารบัญชตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความดีและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง..	75
2	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง	77
3	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน	78
4	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับการจัดสำนักงาน	79
5	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับการจัดประชาสัมพันธ์และให้บริการ	80
6	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการในการจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม	81
7	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานการศึกษา	82
8	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน	84
9	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในการออกตรวจเงินเทศติดตามผลงานการศึกษานอกโรงเรียน	85
10	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชีและพัสดุ	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับงานการเจ้าหน้าที่	88
12	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานโรงเรียนเอกชน	90
13	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานครูสภา	91
14	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบในการจัดงานพิธีการ	92
15	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในงานการรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา	93
16	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในการจัดแผนปฏิบัติการปฏิทินปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษา.	94
17	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในการ วิเคราะห์การใช้งบประมาณของสถานศึกษา	95
18	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการติดตามและรายงานผล	97
19	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับงานกีฬา ลูกเสือ เนตรนารี	99
20	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับงานพัฒนาชนบทและความมั่นคงแห่งชาติ	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	104
22	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	105
23	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานการศาสนา ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	106
24	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานการศึกษา นอกโรงเรียนของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	108
25	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานการเงิน บัญชี และพัสดุ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	110
26	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานการเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	112
27	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานโรงเรียน เอกชน ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	113
28	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานครูสภาของ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	115
29	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานพิธีการของ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	117
30	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการรวบรวมข้อมูล ทางการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดแผน ปฏิบัติการปฏิทินปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	121
32	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดทำแผน พัฒนาการศึกษา	123
33	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการวิเคราะห์ การใช้และขอใช้งบประมาณของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	125
34	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานวิชาการของ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	127
35	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการติดตามและ รายงานผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	129
36	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานกีฬา งาน- ลูกเสือ เนตรนารี ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	131
37	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหางานพัฒนาชนบท ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	133
38	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาความมั่นคง แห่งชาติของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	135
39	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และระยะที่ดำรงตำแหน่ง	136
40	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการจัด สำนักงาน	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
41	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการ ประชาสัมพันธ์และการบริการ	140
42	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ เกี่ยวกับการ การศึกษา	142
43	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการ ศึกษานอกโรงเรียน	144
44	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชี และพัสดุ	146
45	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงาน การเจ้าหน้าที่	148
46	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงาน โรงเรียนเอกชน	150
47	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานคุรุสภา..	152
48	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานพิธีการ..	154
49	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับการรวบรวม ข้อมูลทางการศึกษา	157
50	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับการจัดทำแผน ปฏิบัติการปฏิบัติปฏิบัติงาน	160
51	ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับการทำแผน พัฒนาการศึกษา	162

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
52	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับการวิเคราะห์การใช้และขอตั้งงบประมาณ	164
53	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานวิชาการ ..	167
54	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับการติดตามและรายงานผล	169
55	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานกีฬา ลูกเสือ เนตรนารี	172
56	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานพัฒนาชนบท	175
57	ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานความมั่นคงแห่งชาติ	178
58	แสดงความดีและคำร้อยละของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ	180